MAŁY
Płomyczek
39

WARSZAWA, 8 CZERWCA 1939 ROKU

Szumi wietrzyk
w wodnej trzcinie.
Rusałeczka
z śpiewem płynie.

Z śpiewem płynie,
w słońcu świeci.
Hej, słuchają
bajek dzieci.

Pan Wszędobylski jest podróżnikiem. Mieszka on w miasteczku na pięterku, ale pewnie to sami dobrze rozumiecie, że mieszkanko jego często pustkami świeci. Bo też powiadają o nim tak:

— Wciąż w ręku czapka
i walizeczka.
Często wyjeżdża
hen, hen z miasteczka.

Ale kiedy pan Wszędobylski wraca, jest bardzo wesoły i ma pamiątek z podróży pełne półki i stoły. Przychodzą wtedy zaraz do niego dzieci z podwórka i mówią:

— Wrócił pan z daleka,
szanowny panie.
Niechże pan już zacznie
opowiadanie.

A pan Wszędobylski powiada dumnie:

— Wszędobylski
był w podróży.

Co tam widział,
to powtórzy.

— A może pan Wszędobylski był teraz nad morzem? — pytają niecierpliwie Jaś Morski i Zosia Morska, którzy bardzo by chcieli zobaczyć morze z bliska.

— A właśnie stamtąd wracam — mówi pan Wszędobylski. I opowiada:

— Morze — wielka to głębina,
zmienia wygląd co godzina.
To spokojne, to wzburzone,
to niebieskie, to zielone.
Szumią dumne fal szeregi,
uderzają wciąż o brzegi.
Czasem jakby dla zabawy
wyrzucają morskie trawy,
i bursztyny, i muszelki.
Mam tu tego zapas wielki.

I przy tych słowach wyjmuje pan Wszędobylski pudełko pełne muszel.

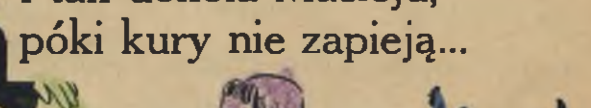
Potem dzieci wracają na podwórko myśląc o morzu to niebieskim, to zielonym, a pan Wszędobylski kładzie się spać, bo jest po podróży zmęczony.

Bajeczka

Było sobie raz „toto”,
co miało głowę jak rzeszoto,
nos jak perka,
wlazło na płot — i zerka!
Zerka, ślepkami mruga,
siedzi na przyzbie Jadwiga.
Przy niej dziadek pali fajkę.
— Opowiedzcie, dziadku, bajkę!
— Było sobie raz „toto”,
co miało głowę jak rzeszoto,
nos jak perka,
wlazło na płot i zerka!
I tak dokoła Macieju,
póki kury nie zapieją...

JAŚ I KAŁAMARZ

Przez długi czas miał Jaś wielkie kłopoty z kałamarzem. Bo mieszkał w nim pan Kleksik.

A ten Kleksik —
czarne licho.
Nie usiedzi
chwilki cicho.

Brudzi zeszyt
i książeczkę,
brudzi nosek,
rączki, teczkę.

Płynęły miesiące. I — o dziwo! — kleksików było coraz mniej. Jaś mówił:

— To kałamarz się poprawił.

A pani mówiła:

— To Jaś nauczył się pisać!

Teraz szkolny rok się kończy. Jaś rozstaje się z kałamarzem na dwa miesiące. Trochę mu żal.

— Kałamarzyku czarny, co będziesz robił przez wakacje? — pyta.

A kałamarz mówi:

— Kiedy dzieci sobie pojadą, wybiegną ze szparki myszki, wyjrzą zza pieca krasnoludki, przybiegną ze strychu pająćzki. Nie martw się, będzie mi wesoło.

O KRASULI I ŁYSULI

W oborze u Kasi mieszka sobie Krasula.

— Muu! muu! — ryczy krówka wesoło. — Dobrze mi tu u Kasi. Stąd bym nigdzie nie poszła, muu!

Gdzieżby miała Krasula lepiej?

Mieszka w wybielonej obórce. Ma czysty żłób. Zawsze pod nią leży świeża podściółka. I aż błyszczy Krasula, bo ją Kasia co dzień czyści zgrzebłem.

— Muu, Kasiu, dobra z ciebie gosposia — mruczy krowa. — Dam ci za to dużo, dużo tłustego mleka.

Kasia ma duży pożytek z krowy. Za masło i serki kupiła se kabacik, sznurowane buciki i pęk krasnych korali.

A u Jagny w oborze mieszka krowa Łysula.

— Mee! mee! — ryczy krowa żałośnie. — Źle mi tu u Jagny. Poszłabym stąd choć na kraj świata, mee!

Nie dziwcie się tej Łysuli. Mieszka w rozwalonej obórce, gdzie jest brudno aż strach. W żłobie pełno śmieci. Pod krową jest błoto, bo Jagnie nie chce się często słać słomy. I brzydka jest ta Łysula, powalana, bo niedbała gospodyni zgrzebłem jej nie tyka.

— Mee, Jagna, zła z ciebie gosposia — mruczy krówka. — Ty jesteś zła dla mnie, to i ja będę zła dla ciebie. Nie dam ci dobrego, tłustego mleka i już! Nie będziesz jadać dobrego sera i już!

Jagna pije chude mleko i jada czcze serki. Nie ma pożytku z Łysuli. Chodzi więc w starej katance i starych trepkach.

Dobrze jej tak, skoro nie dba o Łysulę!

Król był głuchy na prośby królewny i zawołał:

— Zabiję tego śmiałka, jak zabiłem już niejednego, bo tylko ja jeden muszę być mądry!

Tymczasem Michałek siedzi w więzieniu i martwi się. Chce uciec, lecz nie wie jak. Właśnie wyjmuje ostatni kamyk i wyrzuca go przez okno.

— Niech się rozpęta straszna burza i zawierucha! — woła.

I w tej chwili rozpętała się straszna burza.

Walą się drzewa, biją pioruny, pękają skały, przewracają się domy, w końcu rozlatują się i mury Michałkowego więzienia.

— No, tym razem już na pewno nie dam się złapać ani czarownicy, ani nawet rycerzom króla Puku-Huku — krzyczy radośnie i ucieka co sił.

Kiedy Michałek uciekł z więzienia, nikt już za nim nie gonił. Czarownica i król byli tak przerażeni burzą, że drżeli ze strachu. Michałek szedł, szedł, aż nagle ujrzał wysoką górę. Na jej szczycie rosła śliczna roślina. Miała srebrne listeczki i złote kwiaty. Była to roślina mądrości.

Kiedy Michałek ją ujrzał, złożył ręce z zachwytu i zawołał:

— Ach, jaka jesteś piękna, roślinko! Nie żałuję tego wszystkiego, co przecierpiałem, by cię zdobyć. Teraz jesteś moją.

Wyciągnął rękę, aby ją zerwać.

(d. c. n.)

Na targ idzie
mały Grzesiek.
Dwa gołąbki
z domu niesie.
Siedmiu zbójów
żyło w borze.
Napadali
w każdej porze.

Nie czekali
czasu wiele.
Cap! złapali
zaraz Grzelę.
— Niechaj strawę
nam gotuje.
Jak dorośnie,
będzie zbójem.

Grześ list pisze
po kryjomu.
— Nieś, gołąbku,
list do domu.
Liścik czyta
babcia stara.
Do burmistrza
biegnie zaraz.

Dzielny burmistrz
z domu bieży.
— Niech tu przyjdzie
stu żołnierzy!
Uciekają
straszni zbóje.
Żołnierzykom
Grześ dziękuje.

KAPLICZKA

Stoi za wsią kapliczka. Stara ona, stareńka. Sczerniała na słotach. Na bok się przechyliła. W ziemię wrasta z każdym rokiem.

— Dziadziu! Babciu! Ile ta kapliczka ma lat? — pytały dzieci najstarszych ludzi we wsi. I taką zawsze otrzymywały odpowiedź:

— Ile ma lat, tego nikt nie wie. Ale że stara ona, to stara. Polskich królów pamięta.

Dzieci szanowały kapliczkę-staruszkę. Trzebiły zielsko i chwasty obok niej. Stroiły ją w lecie kwiatami.

Pewnej nocy szalała burza. Obaliła stary płotek koło kapliczki.

— Trzeba nowy płot zmajstrować!

Mali chłopcy i duzi chłopcy zeszli się z żerdkami i sztachetami, z siekierkami i gwoździami. Zmajstrowali koło kapliczki piękny, nowy płot.

JAŚ W LESIE

Jasio pastuszek
biega po lesie,
huka i krzyczy,
aż się las trzęsie.

Spłoszył dzięcioła,
sarnę, jeżyka.
Dzięcioł, jeż, sarna
w popłochu zmyka.

Jaś już nie krzyczy,
co tchu ucieka,
bo się przestraszył
dziwnego człeka.

A ten człek dziwny
to jest krasnalek,
dla zwierząt, ptaków
nie groźny wcale.

ZGADUJEMY

ROZSYPANKA

Z rozsypanych sylab „ła-sa-cyz-len-wro-nar-na-ig-o" ułożyć wyrazy, których pierwsze litery dadzą Wam nazwę pięknego polskiego miasta. Znaczenie wyrazów: 1 — ptak, 2 — służy do szycia, 3 — roślina, 4 — kwiat, 5 — owad.

ZAGADKA

Macie taką
zagadkę:
kiedy słodkie —
to rzadkie.

Lecz się potem
dziw dzieje.
Jak kwaśnieje —
gęstnieje.

Było sobie pole. Część kupił Rafał. Postawił chatę, otoczył ją ogródkiem. Za parę lat resztę kupił Michał. Też zbudował chatę i założył ogródek. Która chata Rafała?

ZAGADKA

Lew, król zwierząt, zachorował. Zeszły się zwierzęta i radzą, jak go wyleczyć.

— Rybkę królowi złowić — gada jedno.

— Niech miodu się napije — mówi drugie.

— Niech sałaty zje — radzi trzecie.

A wtem wolno, wolniusieńko przyszło jeszcze jedno maluśkie zwierzątko. I powiada:

— Pierogów z serem trzeba dać królowi. Zaraz będzie zdrów.

Jakie zwierzęta były u lwa?

TREŚĆ: „Morze" — L. Krzemieniecka. „Bajeczka" — M. Kownacka. „Jaś i kałamarz" — A. Rzeczyca. „O Krasuli i Łysuli" — W. Burek. „O Michałku, który został królem" — J. Morton. „Przygody Grzesia" — A. S. „Kapliczka" — B. Chrobat. „Jaś w lesie" — B. Chr.

WARUNKI PRENUMERATY „MAŁEGO PŁOMYCZKA":

W prenumeracie zbiorowej:		W prenumer. pojedynczej:	
miesięcznie . .	— zł 40 gr	miesięcznie . .	— zł 60 gr
półrocznie . .	2 „ — „	półrocznie . .	2 „ 75 „
rocznie . . .	3 „ 75 „	rocznie . . .	5 „ — „

POJEDYNCZY NUMER „MAŁEGO PŁOMYCZKA" KOSZTUJE 20 GROSZY

Adres redakcji i administracji: Warszawa, ulica Juliana Smulikowskiego 4.
Prenumeratę prosimy przesyłać blankietem P. K. O. Nr 6880.

W Warszawie prenumeratę przyjmuje filia miejska „Małego Płomyczka" przy ul. Świętokrzyskiej 18, tel. 5-22-18, od godz. 9 rano do 7 wiecz.

W Wilnie prenumeratę przyjmuje filia „Małego Płomyczka" przy ul. Wielkiej 42, telefon 21-31, od godziny 9 rano do godziny 7 wieczorem.

Redaktorka: Anna Świrszczyńska. Kierownik artystyczny: Kazimierz Pieniążek.
Wydawca w imieniu Związku Naucz. Polsk.: STANISŁAW KWIATKOWSKI.

Drukarnia Związku Nauczycielstwa Polskiego, Warszawa, ul. Smulikowskiego 4

MAŁY
Płomyczek

To ci grajek
z tego Franka!
Gra do tańca
na organkach.

Jak ci utnie
obertasa —
nie wytrzymasz,
będziesz hasał!